

Amsterdam, 26 november 1991

VRIENDSCHAP; OVERGAVE; EMANCIPATIE

Goedenavond, vrienden. Ik ben niet alwetend of onfeilbaar. Dat zult u wel zo langzamerhand wel gemerkt hebben. En dat wil zeggen dat ik dus voor mij persoonlijk spreek, al heb ik natuurlijk wel enkele kanalen waar ik een beroep op kan doen. Denkt u alstublieft zelf na. Vorm u zelf een oordeel en als u denkt dat iets praktisch van betekenis is, probeer het een keer. Wat betreft het onderwerp, u kunt zelf kiezen waar we over gaan praten in het eerste gedeelte, het tweede gedeelte als ik geluk heb, komt een kollega van mij. Dan zal die vragen beantwoorden en bij voorkeur vragen die schriftelijk zijn gesteld, dat kunt u in de pauze doen. Wat is uw keuze voor vandaag?

❖ *'Vriendschap', 'overgave', 'emancipatie' én 'impotentie', 'de geschiedenis tot het jaar 2000'.*
Laten we dan maar beginnen met zaken waarmee we de eerste hebben zien aankomen. Dat was namelijk de kwestie van 'vriendschap' en de kwestie van 'overgave'.

Vriendschap dat is een relatie die vreemd genoeg niet van de sexe afhankelijk is. Het is een ontmoeting van twee persoonlijkheden die elkaar aanvaarden zoals ze zijn. En op basis daarvan komen ze tot een uitwisseling van gedachten. Een vriend is iemand die je wijst op je fouten, maar die je ook prijst voor je deugden. Een vriend is iemand die ook achter je staat als iedereen je in de steek laat. Daarnaast is hij iemand die je rustig om hulp durft te vragen en er ook op rekent dat je die geeft wanneer hij ze nodig heeft. Je zou dus kunnen zeggen, het is een vrijwillige afhankelijkheidsrelatie. Ze kan door omstandigheden onderbroken worden, maar niet noodzakerlijkerwijze verbroken. En dan denk ik wel eens bij mezelf, waarom spreken zoveel mensen over ons als vrienden in de geest? Vermoedelijk omdat ze denken: ach, dan kunnen we altijd een beroep op ze doen. Maar aan de andere kant, wanneer wij een beroep op u doen om uw goede kwaliteiten bijvoorbeeld eens een beetje beter te etaleren, dan komt er meestal weinig van terecht. Vriendschap berust op wederkerigheid. Vriendschap is niet van persoon tot persoon beperkt. Ze kan hele groepen omvatten, ze kan enkelingen betreffen. En dan komen we vanzelf tot het punt twee: overgave. Nu is overgave bij heel veel mensen een onwillekeurig iets. Zoiets als het resultaat van een hevige zeeziekte. Het komt eruit en u weet niet waarom. Veel overgave of wat als zodanig wordt beschouwd, is in feite niets anders dan een natuurlijke reactie. Het pogen van het organisme om zichzelf weer te herstellen, een poging misschien van een persoonlijkheid om nadruk te vinden voor zijn eigen belangrijkheid. In vriendschap kan dat niet het geval zijn. Er moet een wederkerige relatie zijn. Overgave daarentegen is een als het ware wegschenken van je recht om over jezelf te beslissen. En waar we die twee zien, dan moeten we ons afvragen: Is overgave juister dan vriendschap of niet? Ik zou zeggen: nee, behalve in bepaalde zeer lichamelijke betekenissen, maar die zullen we hier maar buiten beschouwing laten. Trouwens, als u bij ons komt, zult u ontdekken dat we daar ook niks meer aan hebben. Twee gaswolkjes die elkaar doordringen, daar is ook geen aardigheid aan. Maar realiseer u dus, wanneer u iemand volgt bijvoorbeeld en u denkt er niet over na wat die ander is en wat hij doet, dan noemt men dat overgave. Maar is die overgave in feite niet een vrijwillige slavernij? Want ik hoor heel veel -daarnet werd de term ook weer gebruikt - 'emancipatie'. Emancipatie veronderstelt slavernij. Anders is vrijmaking zinloos. En dan volgt er maar meteen impotentie achteraan. Dus het onvermogen wordt er ook nog even bij betrokken. En dan zeg ik: Beste vrienden, - en ik hoop dat ik die term mag gebruiken, althans voor deze tijd en dit ogenblik -, wij zitten hier met het probleem dat iemand die dénkt dat hij slaaf is in feite slaaf ís. Er zijn mensen die zo druk bezig zijn met emancipatie, graag roepen van sexe, van allerhand dingen, dat ze de gevangene zijn geworden van het ideaal dat ze denken na te jagen. Je kunt de dingen moeilijk maken, je kunt ze eenvoudig maken. Kijk, overgave, bijvoorbeeld in politieke zin, dat is: ja, maar de regering weet het het beste en ik betaal de rekening wel.. Overgave in kerkelijke zin: als de voorganger, de predikant of wie dan ook het zegt, dan is het zo en ik heb te volgen. Als je dat in vriendschap zou doen, dan zou je zeggen, hoor eens, Lubbers heeft heus niet alleen puin geruimd, die heeft het gemaakt. En wat de man doet kan goed bedoeld zijn, maar hij heeft conflicten geschapen, die, als hij allang weg is, nog heel lang de situatie in Nederland zullen

vertroebelen. En dan zou misschien Lubbers zeggen: 'Ja, maar dat vind ik toch niet vriendelijk van je', maar het mag hem toch gezegd worden... En als hij dan tegen de nederlandse burgers zegt: 'Ja, jullie schreeuwen allemaal en jullie staan overal te krijten over de noodzaak van dit en het recht van dat, maar jullie doen er zelf niets aan; dan kun je ook niet zeggen: ja, die Lubbers, die staat maar eventjes af te schuiven, want hij heeft gelijk. Tussen vrienden kan dat. Bij overgave niet. Overgave is onderdanigheid, onderworpenheid. Is een zekere kritiekloosheid. En dan kun je wel eens wat zeggen van dat volgende puntje: die emancipatie, ja. Men is begonnen met de vrouwenemancipatie. Daarbij móest de vrouw haar rol in de maatschappij gaan veranderen. Zonder te beseffen dat de rol van vrouw niet alleen nadelen, maar grote voordelen had in het verleden. Er zijn heel wat landen die door een vrouw - via een man natuurlijk - werden geregeerd. Heel wat huishoudens werden door de vrouw geregeerd, ook al was ze schijnbaar onderdanig aan de man. Dergelijke dingen vallen nu weg en wat krijg je: bekvechterij. Geen reëel besef meer voor bestaande relaties, al wat er bij te pas komt. De eerste vrouwenemancipatie heeft nou niet bepaald veel goed gemaakt. En dan kun je zeggen: ja, maar de emancipatie van onze gekleurde medeburgers.. Ja, vroeger zeiden ze: 'Die negers', maar dat mag niet meer, hè?; ze zijn het nog wel, maar wij spreken er anders over. Dat is hetzelfde, vroeger kon je jodenmoppen vertellen totdat je dood viel en de jood zelf lachte zich ook te berste. Als je het niet doet en je bent geen jood, dan heb je kans dat je beschuldigd wordt, beschuldigd dat je een bepaalde groep a.h.w. verwerpt. Je moet geen groepen verwerpen, ook niet als ze kleurling zijn of wat anders. Maar je moet één ding wel begrijpen: emancipatie van de gekleurde inwoner van Nederland is alleen mogelijk wanneer ze gepaard gaat met een gelijktijdige en éven volledige emancipatie van het blanke deel. Je kunt niet zeggen: ja, maar jullie arme lui weten niet beter, dus mág je en jij nederlander weet wel beter, dus jij mag niet. Gelijke monniken, gelijke kappen. Op het ogenblik dat je dat niet doet, dan ontstaat in feite een haat - strijd situatie. Zolang die strijd beperkt blijft, ach, dan kijk je er maar overweg. Maar op het ogenblik dat de haat ontstaat, komt er een ogenblik dat die haat, en nu niet meer selektief, losbarst. En dat daarmee heel veel vernietigd wordt wat heel goed zou kunnen zijn. En dan zegt u: ja, maar impotentie dan. Ik zou zeggen: degenen die teveel willen doen aan de emancipatie van anderen verminderen hun eigen potentie tot menszijn. En dat mag natuurlijk ook niet. Maar het is wel waar. Ik zal u zeggen waarom. Wanneer je begint een bepaalde groep als het ware te willen bevrijden van vooroordelen, schep je je eigen vooroordeel, omdat je niet meer in staat bent uit te maken of iets terecht of ten onrechte wordt gezegd. Of iets terecht of ten onrechte al dan niet wordt gedaan. Want jij strijdt voor die groep. Maar er is nu eenmaal altijd de vraag: Wat is voor állen het beste, en níet: wat is voor die groep het beste? Je kunt niet zeggen: ja, maar die mensen, die komen uit zo'n benarde situatie, die moeten wij extra helpen. Want er zijn nederlanders die ook in een benarde situatie leven en die krijgen die hulp dan niet. Het is doodgewoon zo: wanneer je begint om iets te verheffen boven de anderen, dan maak je het gelijktijdig tot een mikpunt. Op het ogenblik dat de vrouw zegt: ik ben net zo goed als een man, beter dan de man, dan zeggen we: nou, bewijs het maar. En als je het bewijst, dan zeggen we niet: o, je bent gelijk aan een man of beter aan een man, dan zeggen we: nee, je bent goed in je beroep. Dan moeten we niet zeggen: de vrouwen moeten het doen, de mannen moeten het doen, we moeten gewoon vragen: welke mens kan dat het beste?

En ik denk dat dat een probleem is waar je heel lang over kunt praten. En dan zegt zoiemand hier eventjes, ja, ik zeg toch maar eventjes: 'O, de geschiedenis tot het jaar 2000'.

Nou, dat is heel eenvoudig, nietwaar. Binnenkort zal de maan wel bewoond worden, want Nederland gaat naar de maan. En dan zeggen we verder: Ach, er wordt gesproken over de eenwording van Europa, maar zolang als er nog staatshoofden zijn, zal die eenheid nooit een werkelijk feit worden. En nu kunnen ze zeggen: ja, voor die toekomst, maar komt er dan een werkelijke emancipatie? Nee, mijne vrienden, er komt geen werkelijke emancipatie, omdat het overdrijven ertoe heeft geleid dat er steeds meer groepen zijn die zich verzetten. Wanneer die groepen zich te zeer gefrustreerd voelen, dan zal dat uiteinden in progroms. En dat er in Europa progroms zullen zijn in de komende tien jaar, lijkt mij bijna onvermijdelijk. Dan zeggen ze: ja, en komt er dan nog een wereldoorlog? Nou, ik denk dat die kans betrekkelijk klein is, omdat iedereen die gezaghebbend genoeg is om iets dergelijks tot stand te brengen, is gaan beseffen dat hij dan misschien zélf wel overleeft, maar dat hij geen onderdanen meer heeft. En wat is dan nog de pret van het bestaan, hè? Dus nee, voor wereldoorlogen vrezten wij niet. En ik zou zeggen dat we ook niet met volle overgave moeten toelevens naar het jaar 2000. Het magische jaar van Bellamy, weet u nog wel? En dat was niet de man die piano speelde, weet u wel. Hij had ook niet geluk bij alle vrouwen. Maar hij had een denkbeeld, waarbij de maatschappij niet meer op geld

gebaseerd zou zijn. Maar zolang de machtigen het meeste geld hebben, denkt u toch niet dat er iets verandert? Zolang de meeste mensen voor geld heel veel en sommigen ook alles doen, denkt u toch niet dat ze het geld afschaffen? Zolang bezit in feite eer is en het recht om je een beetje boven de wet voor de massa te verheffen, dan denkt u toch niet dat iemand zegt: nou hè, dan doen we het anders. Dat is hetzelfde als een vakbond. Een vakbond roept: 'Ja, wij moeten meer loon hebben'. Nou ja, het is hun goed recht om dat te schreeuwen. Maar begrijpen de arbeiders wel dat als hun lonen 2,5 % omhoog gaan, de artikelen die onder die voorwaarden worden geproduceerd, niet 2,5% duurder worden, maar 7 à 8%. Want dan moeten de winsten omhoog en om een zaak drijvende te houden, heb je dus meer winst nodig, dat wil zeggen dat er over meer trappen meer BTW moet worden betaald en dat dan bovendien nog de mensen het geld moeten hebben om ze te kopen. Dat is een van de problemen waar je op het ogenblik in zit. En dan kun je wel met veel overgave verder gaan met het maken van schulden, makkelijke bankkredieten, noemt u het maar op. Maar wat je niet kunt bereiken - en dat is heel iets anders is dat daardoor de mensen rijper worden, dat ze beter begrijpen waar het om gaat. Want mensen moeten niet streven om rijker te zijn dan anderen, maar om meer vriend te zijn voor meer anderen. Ze moeten er niet naar streven om iedereen te emanciperen, ze moeten ernaar streven om iedereen vanuit zich gelijkelijk te behandelen en te helpen, zonder onderscheid. We hebben geen overgave nodig en 'achter het ideaal staan', want idealen zij uiteindelijk maar de dagdromen van mensen die ook niet weten waar ze aan beginnen. En wat eruit voortvloeit is over het algemeen een voortdurend grotere misinterpretatie van de bedoeling van de idealist, waardoor het ideaal uiteindelijk wordt tot het tegendeel van wat het pretendeert te zijn. Laten we heel reëel blijven daarbij. Het kan nou eenmaal niet anders. En laten we ons dan - en dat hebt u niet genoemd, maar ik breng het er toch bij, hoor, oratio pro domo heet dat: Wat is de werkelijkheid geestelijk gezien? Als je steeds maar bezig bent om te zeggen dat anderen het maar moeten doen. Als je steeds harder schreeuwt dat een ander je dat recht toch heeft gegeven en dat moet die maar zorgen dat het voor elkaar komt... Waar blijf je dan? Waar is je begrip dat je zelfstandig moet zijn? Waar is je begrip dat je voor jezelf moet zorgen en dat je ook voor anderen moet zorgen wanneer het nodig is. Waar blijf je dan?

Kijk, we behoren hier allemaal tot een en hetzelfde geheel, of u het nou gelooft of niet. U moet niet zeggen: ik ben nederlander, u moet zeggen: ik ben mens. U moet niet zeggen: O, maar ik heb een hoge geest, u moet zeggen: ook ik ben geest. En als je dat niet leert, dan kom je geestelijk gezien op de koffie. (Ze zijn trouwens ook bezig om voor u in te schenken, als ik het zo hoor..). We moeten werkelijk begrijpen dat we al die dingen niet zo maar eens even een, twee, drie kunnen veranderen, logisch. Maar wij moeten niet hoger willen zijn dan een ander, maar we moeten proberen om met de mens meer mens te zijn. En dat betekent dat we a priori met een mate van vriendschappelijkheid onze medemens benaderen. En als we dat doen, dan ontstaat er een grotere harmonie. Waar meer mensen bij betrokken zijn. Maar waar ook die andere kant, die geest, bij betrokken is. Dat betekent niet alleen maar dat we prettiger met elkaar praten als mensen onder elkaar. Het betekent ook dat onze uitstraling een andere is. Niet iets wat geweld oproept, maar eerder iets wat een soort vrede, een soort gezelligheid voortbrengt. Als je dat kunt begrijpen, dan zult u het mij met eens zijn, dat al die probleempjes die wij hebben aangestipt, uiteindelijk toch weer terecht komen op de vraag: Wat zijn wijzelf? Natuurlijk, elke mens heeft zijn gewoonten. Elke mens heeft zijn fouten en zijn deugden. Daar wordt niet over gesproken verder. Maar elke mens weet wel degelijk dat hij ook een tikje voor zijn medemens moet leven. Christelijke naastenliefde is niet: om Christus' wille te eisen dat de naaste je lief zal hebben en zal steunen en helpen, maar dat is: begrijpen dat er een kosmische liefdekracht is die vanuit jou een verplichting schept tegenover al het andere. En op die manier leren leven, gewoon in je eigen milieutje met je eigen bezit. We moeten niet zeggen: o, mensen, gooi die auto nou meteen aan de kant. Als u het doet, rijdt er wel een ander mee, die gaat joyrijden. En we roepen ook niet uit: o, mensen, je moet niet in een villa wonen, want per slot van rekening, zolang er een villa is, is het prettig als er iemand in woont, die weet wat hij ermee moet doen. En we roepen ook niet: U moet al uw geld aan de armen geven. Het zou het beste zijn, maar dan zou u waarschijnlijk helemaal niet meer weten wat u moet doen. Doodgewoon, wees er voor de ander, wanneer die je nodig heeft. Aanvaard de ander zoals hij is en niet met allerhand eisen: ja, maar hij moet zich zo kleden, hij moet zich zo gedragen, hij moet dat geloven. Hè, er is toch wel een hele stap vooruit gemaakt. In mijn tijd had je nog een afzonderlijke geitesfokkersvereniging, ja, eerlijk waar, de PG en de RK. En nouwas eigenlijk de bok van de PG wel beter dan die van de RK, maar ja, je moest het geloof toch gescheiden houden, hè; dus geiten, mekker dan maar bij een bokje wat minder

presteert, want die andere bok, die is PG.. Ja, ik vind het iets krankzinnigs, onder ons gezegd en gezwegen. Dat vond ik in mijn tijd ook. Maar tegenwoordig doen ze het andersom. Dan zeggen ze: ja, maar die is RK. Dan moet hij toch niet naar een RK-bok gaan, dan moet 'ie naar een islamietische geit gaan.. Ja, hemel mensen, gebruik je verstand. Het gaat erom in ons voorbeeld, dat de bok en de geit op juiste en vruchtbare wijze elkaar ontmoeten. En zolang hij maar een bok is en zij een geit, is er verder niks aan de hand. Zolang dit een mens is en dat een mens en we beschouwen elkaar als mensen, is er niets aan de hand. Pas zodra we eisen gaan stellen: ja, maar jij moet dit denken, jij moet dat geloven, en je moet op die partij stemmen, en je moet naar die school gaan, ja, dan zit u fout.

❖ *Je kunt toch een edel ras scheppen?*

Daar zijn ze op aarde denk ik zo ongeveer een miljoen jaar mee bezig, vindt u dat ze hard opgeschoten zijn?

❖ *Nee.*

Dan zou ik zeggen: een dergelijke illusie koesteren wij niet. We zeggen niet: wij willen een edeler rás maken, we zeggen: we willen eerst eens het edele dat nu reeds in dit ras schuilt, de kans geven tot ontwikkeling te komen. En dan kom je verder, dan kun je wat bereiken. Maar wanneer je zegt: We moeten de dingen béter maken, nee, gebruik de dingen die er zijn beter, maakbeter gebruik van je eigen mogelijkheden, laat anderen de kans om hun eigen mogelijkheden en potenties de ontplooïen. Dan komt er een punt dat je kunt zeggen: er is een geestelijke evolutie gaanden en zoals bepaalde psychische dwangbeelden altijd lichamelijk bepaalde afwijkingen ten gevolge hebben, zo heeft een geestelijk rustige, harmonische toestand als vanzelf ten gevolge, dat de lichamelijkheid zich daaraan aanpast en dit betekent op den duur een wijziging van genetische waarde. Dan komen er voertuigen, waarin nog méér mogelijk is, maar dan gaan we niet eerst kijken om het edele ras te maken, we gaan kijken om het beste van wat er is, naar buiten toe te brengen. Weet u, het is een keer gebeurd, dat een burgemeester van een grote stad besloot dat het noodzakelijk was om grotere mogelijkheden te scheppen voor de sleperswagens. Daarbij werd rekening gehouden met de paarden, die moesten een redelijke traktie hebben, nietwaar, met het niet al te veel mogen denderen van de wielen. En toen ze klaar waren, toen kwamen de eerste auto's, de sleperswagens verdwenen. En toen konden ze al die straten opnieuw gaan bestraten, opnieuw de zaak gaan aanleggen en een paar van de doorbraken die toen gemaakt zijn, die bestaan nu nog; voor het autoverkeer... Ze zijn op het ogenblik in Nederland bezig om plannen te maken voor het jaar 2030. Want zo zegt men: in die tijd zal dit en dat gebeurd zijn. En om dáár zich op voor te bereiden, laten ze na te doen wat vandaag mogelijk is. En daardoor kan hetgeen ze ze dan voorstellen, gerealiseerd worden. Is dat onzin of niet? Juist.. Nu kunt u waarschijnlijk die onzin niet plotseling wegfilteren uit instanties, zakenleven e.d., maar uit uw eigen gedrag wel. En daarom zou ik zeggen: besef dat vriendschap geven én nemen is. En probeer voor anderen een vriend te zijn. Wees niet bang om te geven, wanneer het nodig is. Maar wees ook niet bang om te ontvángen, wanneer het nodig is. Praat niet zoveel over emancipatie en zo. Als u zich er minder mee bezig houdt, zal veel van de daardoor veroorzaakte impotentie ongetwijfeld verdwijnen. Ik weet niet of dit jubelend ontmoet zal worden of niet, maar goed. Verder: realiseer u dat elke mens het recht moet hebben om te leven naar z'n eigen aard en inborst. Maar dat geen enkele mens het recht heeft van een ánder te eisen, dat hij volgens zín normen leeft. Besef dat er gemeenschappelijke regels nodig zijn op het ogenblik dat een groter aantal mensen samenleeft. Maar dat die regels zo eenvoudig mogelijk moeten zijn. En dat ze dan ook zo konsekwent mogelijk moeten worden doorgevoerd. En dat de gehele gemeenschap erbij betrokken moet zijn. Zoiets als het oude griekse schervengerecht. Wij zijn het erover eens: dit kan niet, dus huylakee. Dat zou goed zijn.

❖ *Kunt u wat uitwijden over die opmerking dat Nederland wat naar de maan gaat?*

O, ongetwijfeld. Wanneer u rekening houdt met de staatsschuld, de olopemde kosten op het ogenblik voor interest e.d. Daarbij rekening houdt met de druk waaronder zowel de markt als ook de nederlandse gulden en waarschijnlijk de belgische franc komt te staan, binnenkort door de verandering van konjunktuur, dan kunnen we zeggen dat Nederland op het ogenblik bezig is zijn eigen verarming voor te bereiden. En deze term 'voorbereiden van een verarming' werd door ons, als een eufemisme misschien, omschreven als naar de maan gaan en ik dacht dat in deze tijd, waarin de maan, naar men zegt, door de bommen moet schijnen, juist dit beeld juist gekozen was. Ik bedoel dus niet dat de nederlanders letterlijk op de maan lopen. Dat doen ze alleen met hun denkbeelden...

❖ *Nee, maar u bedoelt ook niet dat de nederlandse eigenheid verloren gaat of zo?*

De nederlandse eigenheid bestaat niet. Behalve in het oog van diegenen die de oude dorpsmentaliteit hebben behouden. Er bestaat namelijk geen eigenheid voor de nederlander, omdat de nederlander van begin af aan een mengras is. U had in het begin, bijvoorbeeld, ja, eh, ik mag het niet te lang meer maken, wordt mij hier toegefluisterd -, maar goed. U had de kaninefaten, maar u had ook nog keltische vestigingen. Daar kwamen vikingvestigingen bij en u had bovendien nog de batavieren, u weet wel, die kwamen bij Lobith aan land; nou, dat is ook niet waar, maar ze drongen wel binnen. Dan heeft u verder een tweede bezetting gehad in de tijd van de strijd tegen de romeinen, dus dat was iets later, waardoor ook veel saksen in Nederland zijn doordrongen. Dat is al een stammenmengstel, maar ook een cultuurmengsel. Dan gaan we verder. In de tijd van Karel de Grote worden wederom mensen tot zelfs uit wat nu Tsjechoslowakije is en Hongarije, hierheen gebracht. Soldaten die hadden aangevallen, die bekeerd waren -dat was toen heel eenvoudig, nietwaar - halleluja en een schep water of 'tjing bom' en het mes langs het keeltje, hè. Maar goed, dus die zijn hier ook terechtgekomen. Dan hebben we - ik sla maar een aantal dingen over, hoor - de spaanse bezetting, een sterk spaanse invloed. Een aantal engelsen die hier zijn geweest en die hier zijn blijven hangen. Dat komt o.a. in het fries nog tot uiting. Dan hebben we verder te maken gehad met de saint culots, de franse soldaten van de revolutie, die ook toen de revolutie over was, het heel erg leuk vonden om hier te blijven hangen, vandaar de vaak bourgondische aard die u bijvoorbeeld in Brabant en in Limburg kunt aantreffen. Waar blijft u dan met uw eigenheid?

❖ *U bedoelt het dus vooral het financieel. Maar sprekers uit uw groep dat geldt een illusie is...*
Ik had het niet over geld, ik had het over raskwaliteiten. Eigenheid berust namelijk op een kwaliteit, die een volk heeft en die andere volkeren ontberen.

❖ *Ja, maar naar de maan gaan voor Nederland ziet u dus meer financieel. Maar geld is een illusie, zegt u vaak, en waarin ligt dan het zware karakter van geld, als het zo zwaar telt?*

Ik dacht dat ik al met een ander punt bezig was, maar we kunnen er dadelijk op terugkomen. Het ging hier om de eigenheid. En eigenheid heeft niets te maken met financieën, ofschoon het in deze tijd wel eens anders lijkt. Het heeft te maken met de eigen karakteristieken, gebruiken en kwaliteiten van een volk. Nu blijkt dat Nederland een mengvolk is, dat Nederland als zodanig geen raciale eigenheid bezit of bezeten heeft. Dat Nederland daarnaast als klein volkje met eerst veel invloed en later met veel pretenties voortdurend vingertjes uitsteekt, is weer een andere zaak. En ik hoop dat ik hiermee dus afsluitend mag zeggen: Wanneer we spreken over de eigenheid van een volk, dan moeten we heel voorzichtig zijn, want wat zeggen bijvoorbeeld de belgen: wij zijn belgen, nee, ze zeggen: wij zijn walen, wij zijn vlamen. En wat betekent dat? Dat de vlamen denken dat ze nederlands spreken en dat de wallonen denken dat ze frans spreken. Dat ze dus een eigen cultuur hebben, daar baseren ze rechten en alles op. Maar dat is een pretentie. In feite is het gewoon een wingewest dat nog niet is gekomen tot een totale eigenheid. En dan komen we terug op die financiën. U zult met mij eens zijn dat ondergang of welvaart voor vele landen op het ogenblik bepaald wordt door het aantal schulden dat ze hebben. Want wanneer die schulden er zijn, zijn er andere invloeden die gaan zeggen wat er moet gebeuren. En wanneer je dat zegt, dan kun je dus niet zeggen: ja maar u zegt dat geld niets waard is... Geld is niets waard, behalve in de ogen van de mensen. Maar zolang de mensen dat denken, zolang er instanties zijn, ja, halve volksstammen, die leven van het feit dat ze ú voor een hogere interest lenen dan ze u betalen wanneer u bij hen inlegt, dan is er toch sprake van een gelddiktatuur? Zoals arbeidsgelegenheid een woord is wat eigenlijk onzin is. Want iedereen die werk wil doen, die kan heus wel wat te doen vinden. Maar het gaat niet om arbeid, het gaat om géld voor arbeid. En dan zegt u: ja, maar dan zeggen jullie geld heeft niets te betekenen, dan is dat onzin dat ze naar de maan gaan vanwege die financiën. Ik heb u reeds gezegd, het was een symbolische en niet letterlijk bedoelde uitspraak. Maar wanneer Nederland zich realiseert hoeveel bezittingen in Nederland in handen zijn van financiers uit andere landen, punt één. Zich realiseert hoe groot de verschuldiging van Nederland is aan banken, niet alleen in Nederland, maar ook buiten Nederland. Wanneer u zich verder realiseert hoe groot de lasten zijn die dit volk op moet brengen om deze buitenlandse mensen een beetje tevreden te houden en zijn eigen rijke instellingen in stand te houden, dan komt men tot de konklusie dat op een gegeven ogenblik dit niet meer vol te houden is. Het is natuurlijk prettig voor de staat dat de doorsnee burger niet beseft dat hij zelfs wanneer zijn inkomstenbelasting 30% bedraagt, in feite toch ruim 50% belasting betaalt. Want men denkt niet aan BTW, men denkt niet aan andere heffingen. En in bepaalde gevallen kan dat voor een

gemiddeld inkomen oplopen tot 70 tot 75 procent. Bij de rijksten, omdat ze een andere wijze van inkopen hebben en dergelijke, blijken die lasten in feite niet zo sterk te stijgen. Maar ook onder de rijkere in Nederland betekent op het ogenblik het nederlandse systeem dat langs indirecte wegen en directe wegen ongeveer 87 procent van hun feitelijk inkomen op enigerlei wijze terugvloeit naar de staatskas en andere instanties. En dan zeggen we: Geld is niets waard, natuurlijk niet. Geld kun je niet eten. En als niemand meer gelooft aan de waarde van het geld, dan kun je er niets mee doen. Geld is een geloofsartikel waar je handel mee drijft. Maar zólang dat het geval is en we rekening houden met de conflicten die in toenemende mate gaan ontstaan hierdoor, mogen we toch wel zeggen dat economische en sociaal economische factoren meebepalend zijn voor de toenemende chaos, waarin de nederlandse samenleving zichzelf op het ogenblik aan het storten is. En dit is nu datgene wat ik met 'naar de maan gaan' heb bedoeld. Ik heb dus niet gezegd dat geld belangrijker is dan mensen, maar ik heb wel gezegd dat de mensen het geld zo belangrijk vinden dat daardóór deze waanzin ontstaat.

❖ *Welke muntsoort zal niet devalueren?*

De goedgelovigheid van de mens, die neemt toe.

❖ *Nee, de munt...*

Dat is de munt waarmee u betaalt onder elkaar: goedgelovigheid. Als u denkt dat een gulden een gulden is, bent u goedgelovig.

❖ *Maar hij zocht nu juist de muntsoort die níet devalueerde..*

Nee, aan de muntsoort die niet devalueert, dat is het vanuit jezelf leven en jezelf in al wat je doet in je leven voortdurend bevestigen. Want dat is een blijvende waarde; het devalueert niet, integendeel, als je in een geestelijke wereld komt is het nog meer waard ook. Vrienden, we zijn op het nippertje. Ik hoop dat ik u niet verveeld heb. Ik heb een paar dingen gezegd waar sommigen zich aardig aan kunnen stoten, maar onthoudt u één ding: het is een vriend die je wijst op je feilen en het is een vijand die je zegt dat je altijd gelijk hebt, tot hij een mes in je rug kan steken. Dat laatste ben ik niet van plan al is het alleen maar, omdat ze bij ons geen wapenfabrieken hebben en dat is een geluk. Ik dank u voor uw aandacht. Ik wens u allemaal verder een aangename avond toe.

VRAGENGEDEELTE

Schriftelijke vragen gaan voor, persoonlijke vragen worden niet beantwoord. Mogen wel gesteld worden. Ga je gang.

❖ *Wanneer een mens aan de rechterkant van zijn hoofd een wind voelt blazen, terwijl er geen wind waait; wat is er dan aan de hand?*

Het kan van alles zijn, elektrische storing bijvoorbeeld, magnetische storing, dat kan de aanwezigheid van de persoonlijkheid zijn, het kan een tijdelijk contact tussen twee sferen zijn in de nabijheid en daarop reageert men dan zo. Voldoende?

❖ *Wat is een onyx geleider van ultraviolet licht en wat doet jade?*

Daar durf ik geen antwoord op te geven. Het ligt buiten mijn specialisme.

❖ *Moet een kleine pyramide met de ribbe of met de kant naar het noorden gericht staan?*

Wanneer u kijkt hoe de pyramiden zelf staan, dan zult u zien dat dus altijd de langas, dus de hoeken, noord-zuid, oost-west zijn georiënteerd. Houdt u dezelfde oriëntatie maar aan.

❖ *Hoe veilig is de luchtvaart in de maand januari 1992?*

Nou, niet veiliger dan anders.

❖ *De beschrijving van Plato en Homerus over bepaalde heiligdommen en eilanden (reizen van Odysseus). Hebben zij het dan over Helgoland, Walcheren, Schouwen-Duiveland, o.a. die in de Noordzee lagen (liggen)?*

Nee, daar kunnen ze het nooit over hebben. Omdat het namelijk gaat over een schrijver die het heeft over de Middellandse zee. En wanneer men de landschapsbeschrijvingen nagaat en ook de bevolking die op sommige punten wordt aangetroffen, dan is het wel duidelijk dat het hier gaat om een reis waarbij rond Sicilië is gegaan en zeer waarschijnlijk een aantal eilanden heeft aangedaan.

❖ *Werkt een edel- of half edelsteen beter als hij verwarmd wordt?*

Nou, dat ik mij niet voorstellen, omdat de werkzaamheid mede bepaald wordt door het kristalrooster en, zover ik weet, maakt verhitting of afkoeling daarbij weinig verschil, omdat het rooster zijn eigen structuur behoudt en daarmee zijn gevoeligheid.

❖ *Als je bij een spiritueel clubje één keer bent, dus ergens waar je normaal nooit aanwezig bent en je krijgt astrale schoppen in je zij, betekent dat dan dat die geesten je niet mogen?*

Nou, dat behoeft niet noodzakerlijker wijze, het kan ook iemand anders zijn die u niet mag. Maar wanneer dit voorkomt, u krijgt dus het gevoel van schokken of sterke prikkelingen, dan moet u zich heel goed realiseren dat u zich bevindt in een omgeving die delen van uw eigen aura kan aantasten. Dan lijkt het mij verstandiger om er voorlopig niet te veel naar toe te lopen.

❖ *Als wij alleen maar energie zijn, waarom blijven fysici dan zoeken naar elementaire deeltjes?*
Omdat nu eenmaal de indeling onder meer in elementaire deeltjes en in verschillende klassen e.d. de basis is van wetenschap. Wetenschap is in feite niets anders dan een methode om alles zódanig in te delen dat vergelijkbaarheid en hanteerbaarheid ontstaan, ook wanneer men zich ervan bewust is dat het een werkhypothese is en dat het niet de werkelijkheid volledig omschrijft.

❖ *Overheerst negativiteit de positiviteit of lijkt dat maar zo?*

De nadruk bij mensen valt natuurlijk op het negatieve. Het positieve nemen ze als hun recht en dus vanzelfsprekend. Maar negatief en positief zijn uiteindelijk alleen bepalingen van iets wat altijd in evenwicht moet bestaan. Dus er is een wet van evenwicht en die zegt: 'Als er zoveel last links is, dan moet er ook zoveel last rechts zijn. Als er zoveel licht aan deze kant is, dan zou compenserend zoveel licht-absorptie aan de andere kant moeten zijn'. En zo kun je verder gaan.

❖ *Hoe kan je leren positief denken?*

Door je over niets te beklagen, in alles het beste te zoeken en dan bovendien het beste te doen.

❖ *Hoe kunnen wij bijdragen dat de agressie van anderen afneemt?*

Door de agressie niet te zien als iets wat bestreden moet worden of gedragen moet worden, maar als iets wat we zoveel mogelijk vermijden, waarbij we echter onszelf blijven handhaven, ongeacht de wijze of vorm van agressie die tegen ons gebruikt wordt. Handhaaf dus jezelf, maar probeer niet de anderen in het ongelijk te stellen of iets dergelijks. Voldoende?

❖ *Wij worden vaak depressief van de toekomst. Hoe kun je dat tegengaan?*

Door je voor ogen te stellen dat je in het verleden net zo pessimistisch was en dat het toch nog is meegevallen.

❖ *In het nieuwste boek van Nostradamus (profetieën van 1992-2002) wordt voor 1993 de ondergang van Californië (San Diego) voorspeld. Klopt dit? Men zegt de sleutel te hebben gevonden. Is dat zo?*

Nou, dat klopt wel enigszins en ook de astrologen zeggen ongeveer hetzelfde, want een paar langlopende planeten waaronder Pluto en Saturnus maken dan een groot aantal aspecten die voor delen van de aarde ongunstig schijnen te zijn. Het wijst dus op plotselinge veranderingen. Bij een eenling kan het zowel ondergang als beroemdheid zijn, bij wijze van spreken. Maar voor de aarde kan het een kwestie zijn van uitbarstingen, revoluties e.d. Voldoende?

❖ *Nostradamus zelf zegt dat de sleutel pas in 2050 gevonden zal worden.*

Ik weet niet of hij dit zelf heeft gezegd. Ik kan mij niet voorstellen uit welk vers dat is genomen, uit welk kwatrijn. Maar zelfs wanneer dit zo zou zijn, dan dient men wel te begrijpen, dat al dergelijke voorspellingen - gezien hun kryptische vorm - pas achteraf toepasselijk kunnen worden verklaard op gebeurtenissen zonder dat de zekerheid bestaat dat ze inderdaad daar overgaan of daarvoor bedoeld waren.

❖ *Bestaat er een geneeswijze voor suikerzieken die af en toe een waas voor hun ogen krijgen, dus tijdelijk slechter gaan zien. Kan dit erger worden? Wat tegen suikerziekte?*

Suikerziekte is in feite dus een kwestie van interne sekreties en wanneer u dus de schildklier aanmerkelijk kunt stimuleren, dan heeft dit over het algemeen al positieve gevolgen. U kunt dit onder meer doen door uw voedingwijze aan te passen. Verder gebruik zo weinig mogelijk vervangende middelen, maar probeer altijd suikerziekte zoveel mogelijk te bestrijden door suikers te vermijden en eveneens stoffen die in bloedsuikers worden omgezet. Beperk de hoeveelheden daarvan en u zult zien dat het vanzelf beter gaat. En als u toch van zoetigheid houdt en u hebt er last van, snoep verstandig, eet een wortel.

❖ *Waarom wordt God als mannelijk gezien?*

Om de doodeenvoudige reden dat de eerste priesters mannen waren. M.a.w. elke mens ziet zijn God naar zijn eigen beeld en gelijkenis. En het schijnt voorgekomen te zijn dat een nogal feministisch denkend nonnetje heeft gevraagd waarom we altijd spreken over onze Vader. Kunnen we niet ook bidden: onze Moeder die in de hemelen zijt? En dat is dus de overdrevenheid ervan, maar God is eenvoudig een omschrijving van een ideaal mensbeeld, niet van een ideale werkelijkheid. Voldoende?

❖ *Wat is de relatie tussen taal en muziek?*

Taal is een vorm van muziek; of, als we het anders willen zeggen: Muziek is een vorm van taal waarbij de emotionele uitdrukking veel reëler kan zijn, ofschoon alle abstrakties van de taal tot de mathematische toe, in de muziek eveneens kunnen worden gebruikt. In de muziek is echter de mathematika de vormgever, terwijl de interpretatie de emotie is. In de normale mathematica wordt de emotie hoogstens opgewekt door de verbondenheid met een bepaalde vorm, zonder dat deze vorm in zichzelf enige ander dan de abstracte betekenis bezit. Voldoende?

❖ *Is de volkomen diepe droomloze slaap een egovrije en lichaamsvrije toestand?*

Ik wist niet dat hij voorkwam. Eén ding is zeker: wanneer je uittreedt, dan droom je ook, maar de droom blijft over het algemeen verborgen. Het is verder duidelijk dat elke persoon gedurende een normale slaaperiode tenminste drie of vier droombelevingen heeft. Sommige zijn van wat langere duur, andere van kortere. Sommigen zijn tijdskongruent, d.w.z. dat ze dezelfde tijd vergen voor de droom als in een werkelijk gebeuren zou zijn. In andere gevallen zien we enorme versnellingen en soms ook vertraging. Dus de droomloze slaap komt in feite niet voor. En dat is ook heel begrijpelijk, want de droom is niets anders dan een poging om een evenwicht te herstellen, waardoor de psychische spanningen aangepast zijn en zo het werkelijk uitrusten van het lichaam beter mogelijk wordt. Voldoende?

❖ *Waarom geeft iemand die slaapt, al zijn problemen, voor zolang hij slaapt, op?*

De meeste mensen, die gaan slapen mét problemen, slapen slecht, omdat ze steeds wakker worden door hun problemen. En degenen die wél in slaap gaan, hebben geen problemen die zo groot zijn dat ze hen domineren en dan kunnen ze vaak wel, overdenkende wat het probleem is, de volgende dag met een aantal nieuwe ideeën ontwakken. Die ideeën moet je heel zorgvuldig eerst toetsen voordat je ze toepast; dat wil ik erbij zeggen.

❖ *In hoeverre treedt iemand door drugsgebruik uit zijn lichaam? Verschilt dit voor hasjisj (een stickie), L.S.D., heroïne resp. cocaïne, of wordt door de chemische invloed van de drug alleen het hersendenken stilgezet (helemaal geen uittreding)?*

Als het stilgezet zou worden, dan zou u waarschijnlijk kort daarna gesukkombeerd zijn. Maar wanneer we reëel zijn, dan moeten we zeggen dat de verschillende drugs invloed hebben op bepaalde centra in de hersenen en dat zijn er nogal wat. Als je rekent dat alleen het klankcentrum dus, het klankherkenningscentrum, samen te vatten is tot taalgevoeligheid, muziekgevoeligheid e.d., geruisinterpretatie over zeven verschillende centra in de hersenen. Wanneer er twee of drie van uitvallen, dan is het dus niet dat hij uit zijn lichaam is, maar het is wel dat hij niet meer in staat is op bepaalde punten te releren met een werkelijkheid die voor anderen bestaat. Is dit voldoende?

❖ *Worden na de dood niet alleen de stoffelijke ervaringen, maar ook de dromen en de uittredingen gedurende het laatste leven nog eens herbeleefd (gerekapituleerd)?*

Dromen worden over het algemeen niet gerekapituleerd, omdat ze in de werkelijkheid mee verweven zijn. De beleving van het verleden dat je hebt gehad dus na je dood, is in feite een rekapitulatie van die punten die emotioneel én verstandelijk grote invloed op je hebben gehad. Deze dingen en niet het geheel, wordt herbeleefd. Dromen behoren we er over het algemeen niet bij. Uittredingen zijn belevingen die in een andere wereld hebben plaatsgevonden en behoren als zodanig tot de geestelijke werkelijkheid, zodat men zich daarvan wel bewust is, maar ze niet hoeft te herleven. Voldoende?

❖ *Kan iemand niet sterven, ook niet door bijvoorbeeld een kogel, als hij dat innerlijk niet wil?*

Een moeilijke vraag. Wanneer u niet gelooft aan de dood, gaat u toch dood. Waarom? Omdat nu eenmaal het doodssyndroom aanwezig is vanaf het ogenblik dat het geboortetrauma optreedt. Dat is dus ingebouwd. En dan kun je wel bewust zeggen: ik wil dat niet, maar je kunt het niet volledig zeggen. Maar laten we het zo stellen: Wanneer iemand op u schiet en u gelóóft dat die kogel langs zal gaan en u gelooft het intens, dan raakt hij u dus niet. Als u denkt dat water u dragen zal, dan zál het water u dragen, maar u moet het werkelijk volledig innerlijk weten. Het is niet voldoende alleen het denkbeeld op te bouwen. Als u denkt dat vuur u niet schaden kan, dan

is het zelfs mogelijk om zonder je kleren zelfs maar te verbranden of daar roetspetjes op te krijgen door een brandend dorp te lopen. Maar het is een innerlijke toestand, het is dus niet een bewuste wilsakte zonder meer.

- ❖ *Kan de geest 's nachts in de slaap (wanneer zij niet hoeft te dromen t.g.v. niet verwerkte dagervaringen) veel over zichzelf leren? Wat zoal? Misschien wel meer of gemakkelijker dan overdag?*

Wanneer we zeggen: Tijdens een uittreding heb je, doordat je alleen een bepaald deel van jezelf en een waar deel van jezelf kunt projekteren, een grote mogelijkheid tot zelferkenning die echter maar heel zelden kan worden teruggebracht naar het stofbewustzijn. Dat dus wel. Wat de rest betreft, nou ja, op de voorgaande vragen hebben we eigenlijk al antwoord gegeven. Ik denk dat dat voldoende is.

- ❖ *Sommige astrologen menen dat de zogenaamde maansknopen aanwijzingen geven omtrent het laatste vorige leven. Is dat wel zo? Geven het 'Pars Fortunae' en het 'geestelijk punt' wellicht een aanwijzing (de tekens waar ze in staan); is er wél een direkt of indirekt verband tussen het laatste leven (bijvoorbeeld het eind) en het begin van dit leven? Is het astrologisch uitdrukbaar?*

Ik geloof niet dat je zonder meer astrologisch uitdrukbaar dergelijke punten kunt vinden, maar het is wel heel vaak mogelijk om in een juist getrokken geboortehoroskoop een aantal punten aan te duiden die een waarschijnlijke geven. Zekerheid kunt u er nooit uit aflezen. Voldoende?

- ❖ *Astrologie kan onze aard omschrijven. Kan astrologische kennis ons ook helpen om ons ego kwijt te raken, op te lossen of is daarvoor zelfinzicht nodig en niet slechts kennis? En kan dat laatste evengoed of misschien zelfs beter zonder astrologische informatie?*

Astrologie is al sedert de chaldeeën en waarschijnlijk nog vroeger een kwestie geweest, van het lezen aan de hemel van de wil der goden. M.a.w. een relatie scheppen tussen de kosmos en een innerlijke situatie. Zelferkenning, bewustwording of jezelf verliezen of hoe je het noemen wilt, is een innerlijk gebeuren. Het kan door omstandigheden van buitenaf bevórdert worden, maar het is en blijft een proces in uzelve en kan dus nooit worden afgedwongen van buitenaf. Is dit voldoende?

- ❖ *Was Jezus 'vissen met steenbok-ascendant', Boeddha 'stier met leeuw-ascendant' en Mohammed 'schorpioen met vissen-ascendant'? Waarom is zo weinig over deze groten bekend in dit opzicht?*

Om de doodeenvoudige reden dat ze zelf astrologie niet belangrijk vonden en hun volgelingen er zelfs bang voor waren.

- ❖ *Gingen de drie wijzen uit het Oosten ook op zulke sterre-aanwijzingen af, welke, of kregen zij eerder ingevingen uit de geestelijke wereld?*

Ik zal het ze eens vragen als ik ze tegenkom.

- ❖ *In de handlijnkunde spreekt men ook van jupiter-, saturnus-, maan- en mars-heuvel e.d. Hebben de sterren en planeten ook een rechtstreekse invloed op de vorm van de hand en de handlijnen of is het maar een associatiekwestie?*

Het is een associatiekwestie, waarbij men in handlijnen en vooral ook in de verdiepingen en de regeltjes die je daarin aantreft dus, een aantal analogieën vindt die doen dénken aan hetgeen men in de astrologie als werking van een bepaalde planeet pleegt te zien. Het is dus in feite het overbrengen van de terminologie van de ene vorm van werken naar een andere vorm. Voldoende?

- ❖ *Zal het Amerikaanse ruimtestation Freedom, eerst gepland voor 1992, nu waarschijnlijk gereed rond de eeuwwisseling, al geschikt zijn om van daaruit tot interplanetair verkeer over te gaan? Beschikken ruimtestations straks al over kunstmatige zwaartekracht (gewichtloosheid is voor permanent bemande stations niet gewenst)?*

Het zal u duidelijk zijn dat kunstmatige zwaartekracht heel iets anders is dan het opwekken van zwaartekracht door rotatie. Dat laatste zal gebeuren bij ruimtestations die in de komende eeuwen naar boven worden gebracht. Het beheersen van de zwaartekracht betekent echter dat men stralingswerkingen kan veroorzaken die gelijkkomen aan de magnetische werking plus verschuiving in ruimte van zeer grote massa's. En dit is tot op heden toe niet mogelijk gebleken en zover de onderzoekingen op het ogenblik reiken is het ook niet aan te nemen dat dit binnen een eeuw wordt ontdekt.

❖ *Zijn de wezens van Venus en Mars ook zuurstofademers?*

Wat is het verschil tussen die twee groepen; stammen ze beiden oorspronkelijk uit Antares, de zogenaamde schipbreukelingen; zijn de onderlinge verschillen voornamelijk ontstaan door verschil in verblijf op verschillende planeten?

A: op Venus was tot voor kort een soort koepel waarin men, ongeacht de hoge temperaturen, de zware stormverschijnselen e.d., kon leven. Zover mij bekend is deze tent verlaten en afgebroken. Het eigen leven dat voorkomt op Venus is over het algemeen virusachtig en schimmelachtig. Het zijn dus geen grote levende wezens. Wat Mars betreft zitten we eveneens met iets wat nog het meest lijkt op mossen en iets wat lijkt op een soort vetplantje dat heel weinig naar boven komt, maar wel een hele diepe penwortel heeft. In deze gevallen wordt gebruik gemaakt van de gassen van de atmosfeer, maar eigenlijk in zeer geringe mate. Meer wordt gebruik gemaakt van de vruchtcirculatie die aanwezig is en bijvoorbeeld op Mars is ijzer een heel belangrijke factor. Op Venus blijkt dit voornamelijk een koperderivaat te zijn; het is een menging van koper met andere stoffen en gassen en daar komen edelgassen ook bij te pas.

❖ *Welke 'onvoorstelbaar grote gevolgen' zou het bekendmaken door U van finesses over 'ruimtevaartbedrijven' kunnen hebben? Zou een gesprek uwerzijds met werkelijk deskundigen over de technische en mathematische kanten m.b.t. de elektromagnetische aandrijving en over de benodigde materialen voor ruimteschepen en over ruimtepakken, de zaak niet kunnen bevorderen?*

Dit zou absoluut zinloos zijn. Zou u een idioot kind laten spelen met een geladen revolver?

❖ *Zijn telepathische kontakten tussen paragnosten op aarde en vliegende schotelbewoners mogelijk? In hoeveel gevallen zijn deze kontakten echt: 5 à 10, of wel 100, of 1000; of zijn ze in de meeste gevallen fantasie?*

Wanneer het gaat om de kontakten die ik heb gekonstateerd - let wel, ik kan dus niet over het algeheel spreken, want ik ken het niet allemaal - dan zou ik zeggen dat ongeveer 2/10 % volledig echt is, dat ongeveer 3% althans op inspiratie zo ontvangen, berust en dat de rest over het algemeen - neemt u het mij niet kwalijk - meer met fantasie dan met werkelijkheid te maken heeft.

❖ *Bij overschrijding der lichtsnelheid krijg je 'een negatieve uitbreiding'. Kunt u uitleggen of enigszins aanschouwelijk maken wat dit is; geldt dit zowel voor voorwerpen, als menselijke lichamen?*

Ja, dat geldt voor alles. Het is in feite het ontstaan van massa door snelheid. Op een gegeven ogenblik is de massa dus dermate groot, dat zij a.h.w. alle andere massa in zich omvat. Het is dan een negatieve uitbreiding, omdat je wel jezelf als normaal ervaart, maar bijvoorbeeld uit het ene raam kijkende Antares ziet en uit het andere kijkende naar de maan. En dan dénkt je dat ze vlak bij zijn, je dénkt dat je ze kunt bereiken. Het beroerde is alleen, als je probeert er naar toe te komen, krijg je de deur niet open. Ik hoop dat dat duidelijk genoeg is. De zogenaamde negatieve uitbreiding betekent dus niet noodzakelijker wijze, wat men wel eens denkt, een reversie van het tijdseffekt. Dus: ik word elke dag nou jonger. Als dat zo was, zouden een hoop mensen in de ruimtevaart willen gaan. Het is doodgewoon dus: ik omvat een gróter gedeelte van de ruimte waarin ik normaal zonder versnelling verkeer, dan voor mij op andere wijze bereikbaar is. En hierdoor ontstaan voor mij tijds- én nabijheidseffekten die in mijn eigen wereld niet denkbaar zijn. Ik hoop dat dit voldoende is.

❖ *U had het over vriendschap, maar vriendschap is geen bijbels begrip, geen christelijk begrip. Waarom niet?*

Ja, waarschijnlijk omdat ze bang zijn dat vriendschap verder gaat dan gezagssituatie. Want er wordt wél gezegd dat Johannes de vriend en broeder van Jezus was. Maar in een latere vertaling blijkt de vriend verdwenen te zijn en hij is tot broeder verheven, wat hij in feite niet was. En zo zien we wel meer begrippen die op een of andere wijze weggemanipuleerd worden, omdat ze niet passen bij de streng hiërarchische opvattingen van het paulinisme en dus eigenlijk het christendom in een oorspronkelijker vorm zouden kunnen laten voortbestaan.

❖ *Wie was Sinterklaas (als hij echt geleefd heeft); waarom, door wie, wanneer en waar, werd hij als een heilige beschouwd -en waarom is hij bekend geworden?*

Sinterklaas is een reële bisschop geweest in het turkse gebied. En men zégt van hem dat hij wonderen heeft gedaan, maar hij heeft waarschijnlijk slaven vrij gekocht en heeft daarnaast ook wat voor de armen gedaan. Hij werd dan verbonden met een legendarische figuur die onder meer in Spanje wel wordt genoemd en men heeft hem zelfs bepaalde aspecten gegeven van Sint

Martinus. Deze figuur nu sprak zoveel mensen aan dat men besloot dat hij wel een heilige moest zijn. Dus werd hij heilig verklaard tot duidelijk was dat deze compilatie nooit een echte persoonlijkheid is geweest. Daarna is hij dus door de kerk verworpen en overgenomen door de middenstand.. (hilariteit).

- ❖ *Wat te doen tegen de ontbossing (de laatste 30 jaar) in kapitaalhongerige ontwikkelingslanden door multinationals (die in hun eigen land, waar strengere regels gelden, het beschermende beleid volgen)?*

Nou, het is heel eenvoudig. Plant daar waar je lééft, zoveel mogelijk bomen aan. Dat is het enige wat je daartegen kunt doen. Want wanneer je gaat zeggen: als jullie niet kappen, dan zullen wij dit en dat doen, dan heb je dus in feite een oerwoud gemaakt tot een objekt dat afpersing mogelijk maakt.

- ❖ *Zijn de vernietigde tropische bossen, gezien hun relatief dunne aardlaag (waardoor kwetsbaarheid voor erosie en uitdroging) moeilijker te vervangen dan de noord-amerikaanse of europese? Als men het Amazonewoud 50 jaar met rust liet, zou het zich dan voldoende herstellen?*

Wanneer men het Amazonewoud 20 jaar met rust zou laten, zou het zich zover hersteld hebben dat het binnen een eeuw zijn oorspronkelijke staat en waarschijnlijk zelfs een iets grotere omvang bereikt zou hebben. Dus dat is een heel eenvoudig antwoord. Wat betreft het beter zijn van de wouden van Europa en Amerika, dat is gegarandeerd niet waar. Wanneer we kijken wat er in bepaalde, bijvoorbeeld National, Parks in de Verenigde Staten gebeurt, wanneer we kijken wat voor problemen er op het ogenblik zijn onder meer in Canada en wanneer we ook kijken naar de ontbossing die door onzuivere lucht e.d. ontstaan is, in Nederland, maar ook bijvoorbeeld in Duitsland, in België en Frankrijk, dan kunnen we daar de konklusie uit trekken, dat de wouden hier zeker niet veerkrachtiger zijn en dat het dieper zijn van de humuslaag eigenlijk weinig een rol speelt, vooral omdat wanneer we het hebben over de salva's(?) en de oerwouden dus van Zuid-Amerika, we te maken hebben met bossen die eigenlijk het best groeien, het grootste gedeelte althans, op moerasgrond, dus op derrie. Kijken we naar de afrikaanse wouden, dan blijkt dat deze wouden sterk afhankelijk zijn van regenval en dat ze dus eveneens een oplossing, dus water, nodig hebben om te kunnen groeien en dat het ontbreken van water automatisch het verdorren en wegvallen van de bossen ten gevolge heeft. Voldoende?

- ❖ *Wat acht u beter: dat de ontwikkelingslanden - onafhankelijk van de westerse neiging technologie daarnaar toe over te planten - zichzelf kunnen ontwikkelen, of dat ze hun grenzen wat meer laten vallen en met buurlanden meer in grotere gehelen gaan samenwerken, eventueel in kontinentaal verband?*

Dat klinkt buitengewoon idealistisch dat laatste. Het is in de praktijk niet mogelijk. Omdat de stambindingen en verbanden dermate sterk zijn, dat zelfs wanneer een gemeenschappelijk doel bestaat, de stammen elkaar blijven bestrijden. Mooie voorbeelden heeft u daarvan kunnen zien, bijvoorbeeld in Zuid-Afrika, in het oude Kongogebied e.d. Verder blijkt dus dat deze mensen, wanneer ze de westerse technologie ontmoeten, daar wel gebruik van weten te maken, maar dit gebruik niet zien als iets wat ook verplichtingen oplegt. Het wordt dus altijd weer misbruik. Zolang ze niet in staat zijn om met eenvoudig middelen, bijvoorbeeld hun eigen landbouw te verbeteren, heeft het weinig zin de westerse technologie te introduceren daar. Wanneer ze niet bereid zijn en in staat zijn om eenvoudige pompen te slaan of eenvoudige waterputten aan te leggen, heeft het geen zin te overwegen waterleidingen metterdaad neer te leggen. Wanneer auto's een transportmiddel zijn dat alleen door een klein gedeelte van de hogere klasse wordt gebruikt, heeft het geen zin autowegen aan te leggen. Wanneer men zoekt naar massatransport en men legt een spoorlijn aan, dan moet men kijken waarvoor hij in feite gebruikt wordt. Het blijkt dat voor de bevolking dit gebruik een gemakselement is, maar niet een noodzaak. De noodzaak ligt altijd bij industriële of mijnbelangen. En als u zich die moeite getroost om dat voor Afrika te bezien, dan zult u dus zeggen: Er zijn hier zoveel tegenstrijdige belangen en men acht elkaar vaak zo weinig dat hierdoor een samenwerking van het gehele kontinent praktisch ondenkbaar is geworden. En degenen die over Afrika spreken, vergeten bijvoorbeeld dat de meeste slaven die uit Afrika werden weggehaald, niet geroofd zijn door europeanen, maar door arabieren én door hun eigen opperhoofden. Zij die het erover hebben dat wij zo goed moeten zijn voor alle kleurlingen, vergéten waarschijnlijk daarbij dat bijvoorbeeld in Zuid-Afrika grote oorlogen tussen verschillende impi's van verschillende stammen hebben bestaan, omdat hun aanvallen op de blanken, zelfs toen de oorlog begon onder de inchaan(?), eigenlijk werden

afgewisseld met schermutselingen tussen de stammen onderling. Een land dat dermate verdeeld is in stammenbelangen en tradities, kan geen eenheid vormen. Het zal er langzaam naar toe moeten groeien. Ik vraag mij af of Afrika de tijd heeft om dit ooit te bereiken.

❖ *De geestelijke veranderingen in januari of na kerstmis, kunt u iets zeggen over die invloeden op verschillende soorten mensen?*

Nou, dat zou te ver voeren. Maar je kunt het heel eenvoudig zeggen: wanneer u na de kersttijd wacht tot ongeveer 6, 7 januari, dan ziet u plotseling dat er een hele hoop opwinding ontstaat op verschillende gebieden, dat heel veel mensen eigenlijk meer enthousiasme hebben en meer energie vertonen dan ze anders in de wintertijd plegen te doen. U zult daarnaast ontdekken dat, maar dat is waarschijnlijk einde februari pas, plotseling weer allerhand nieuwe ontdekkingen - al dan niet reële - publiciteit vinden. U zult ook zien dat daarnaast op de welwillendheid van de bevolking in vele landen een beroep zal worden gedaan om anderen te steunen. Verder is opvallend dat in deze periode eveneens nieuwe geschillen in de EEG ontstaan en dat hier een machtsstrijd tussen Duitsland en Frankrijk wel eens de feitelijke basis van zou kunnen zijn. Voldoende?

❖ *Hoe kunnen regeringen de weerspiegeling worden van de werkelijke behoeften en wensen van degenen, die geregeerd worden?*

Op het ogenblik dat de regeerders voortdurend de macht ervaren van de geregeerden. Zolang ze echter in staat zijn de geregeerden te onderdrukken, zullen ze altijd handelen volgens eigen inzicht en niet volgens de wensen, mogelijkheden en normen van degenen die geregeerd worden.

❖ *Zijn in het verleden méér oude beschavingen ten onder gegaan door woestijnvorming dan door veroveringen? Kunt u voorbeelden geven; bestaat dit gevaar ook nu?*

Ja, er zijn ontzettend veel oude beschavingen ten gronde te gegaan. En dat heeft niets met woestijnvorming te maken, maar gewoon met: Een beschaving die op een gegeven ogenblik te ver eenzijdig wordt, wordt door barbaren aangevallen en gaat ten onder, of resulteert tot een andere vorm. En dat had niets met woestijnvorming te maken. U kunt wel zeggen dat in Afrika de woestijnvorming begonnen is toen een bepaalde binnenzee is uitgedroogd. Dat is inderdaad waar. Maar zelfs toen bleek dat het begin van de Sahara helemaal niet de aanleiding is geweest tot ondergang van beschavingen of rijken. Dat is altijd het konflikt tussen de mensen geweest. En wanneer in deze tijd gesproken wordt over de woestijnvorming, dan moet men zich ook realiseren dat de mensen zelf die woestijnvorming in de hand werken, doordat ze daar waar nog begroeiing is, overbeweiding plegen en daardoor die begroeiing, een zich vestigen en uitbreiden, in feite onmogelijk maken. Voldoende?

❖ *Heeft het chinese herbebossingsprojekt 'de groene muur' (7000 km lang) écht succes? Komt het de armen ten goede of alleen de staat plus grootgrondbezitters; werden de mensen door de mooie naam van het projekt alleen al voldoende gemotiveerd?*

Al dergelijke projekten hebben reclamenamen, omdat de mensen gemotiveerd moeten worden. Want in een zogenaamde kommunistische, of socialistische beschaving moet het eigen nut, dus de eigen baat, op de achtergrond worden geschoven. Gelukkig verandert dit nu in China en dan zullen dergelijke projekten ook gemakkelijker slagen. Voldoende?

❖ *Welk van de verschillende magische spelletjes of systemen vindt u het best; welk geeft het meeste informatie over een persoon: de astrologie, de tarotkaarten, de handlijnkunde of de I Tjing?*

Ik zou zeggen: degeen die ze hanteert. Want het is de gevoeligheid van degeen die hanteert en interpreteert, waardoor de juiste interpretatie gevonden kan worden. Alle genoemde methoden zijn níet wetmatigheden, ofschoon ze graag als zodanig worden voorgesteld. Omdat de interpretatie een willekeurige is en deze, ook wanneer ze van systemen uitgaat, nimmer volledig juist is. Slechts degeen die interpreteert en gevoelig is voor datgene wat hij afleest, komt hierdoor tot juiste konklusies. En als u de I Tjing werpt, dan is dat precies hetzelfde als wanneer u een horoskoop maakt, wanneer u handlijnen wilt lezen of op enigerlei andere wijze - theeblaren bijvoorbeeld of zo - de toekomst probeert te vinden. Het is de gevoeligheid van degeen die het middel hanteert welke bepalend is voor het resultaat wat ermee behaald kan worden. En dat was de laatste vraag. En ik hoop dat ook dit duidelijk en voldoende is. (Het 'schone woord' weggelaten).

De feestdagen breken aan, hè. Ik bedoel, u hoeft niet de staf te breken over Sinterklaas en u hoeft de boom niet aan te steken. Maar misschien kunt u iets van dat geven vinden, dat beide feesten gemeen hebben. Gewoon het geven van vriendelijkheid, een beetje vrede, een beetje

extra hulp, eens een extra vriendelijk woord desnoods aan anderen. Want de mensen kunnen de wereld veranderen, niet de dromen over kerst, niet de klachten over wintertijd, geen vredeskonferentie. De ene werkelijkheid die kent slechts ene groep, ze kent slechts ene grens. De kern van alles, altijd weer: Wat ben je voor een mens?

Vrienden, u zult ongetwijfeld goede mensen zijn. Ik wens u dan ook een hele prettige Sinterklaas, nietwaar. En als hij u niet bevalt, zeg gewoon: 'Sodemieter op' . En het is een hele prettige kerst en u hoeft niet met alle geweld de kaars en de ballen in de boom te hangen, nietwaar, daar gaat het allemaal niet om. Maar vrede ín u is het begin van vrede op aarde. En dat wens ik u allen toe. Goedenavond.